

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (ôsma komora)

z 24. októbra 2019*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Voľný pohyb pracovníkov – Rovnosť zaobchádzania – Daň z príjmov – Vnútroštátna právna úprava – Oslobodenie dávok pre zdravotne postihnuté osoby od dane – Dávky vyplácané v inom členskom štáte – Vylúčenie – Rozdielne zaobchádzanie“

Vec C-35/19,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Tribunal de première instance de Liège (Súd prvého stupňa Liège, Belgicko) zo 7. januára 2019 a doručený Súdnemu dvoru 21. januára 2019, ktorý súvisí s konaním:

BU

proti

État belge,

SÚDNY DVOR (ôsma komora),

v zložení: predsedníčka ôsmej komory L. S. Rossi, sudcovia J. Malenovský a F. Biltgen (spravodajca),

generálna advokátka: E. Sharpston,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- BU, v zastúpení: M. Levaux, avocat,
- belgická vláda, v zastúpení: P. Cottin, J.-C. Halleux a C. Pochet, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: N. Gossement a B.-R. Killmann, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálnej advokátky, že vec bude prejednaná bez jej návrhov,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: francúzština.

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 45 a 56 ZFEÚ.
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi osobou BU a État belge (Belgicko) vo veci zdanenia dávok, ktoré táto osoba poberala v Holandsku.

Právny rámec

- 3 Podľa článku 38 ods. 1 bodu 4 belgického Zákonníka daní z príjmov z roku 1992 v znení uplatniteľnom v čase skutkových okolností vo veci samej:

„1. Od dane sú oslobodené:

...

4° príspevky vyplácané štátnou pokladnicou, ktoré sa poskytujú zdravotne postihnutým osobám na základe príslušných právnych predpisov.“

Skutkové okolnosti vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 4 Žalobkyňa vo veci samej sa narodila v Spojených štátoch, od roku 1973 žije v Belgicku a v roku 2009 nadobudla belgickú štátnu príslušnosť.
- 5 V roku 1996 sa stala obeťou dopravnej nehody v Belgicku, keď cestovala do práce v Limburgu v Holandsku. Táto nehoda spôsobila práceneschopnosť, v dôsledku ktorej bola v roku 2000 prepustená.
- 6 Keďže žalobkyňa vo veci samej v momente nehody pracovala v Holandsku, vzťahoval sa na ňu holandský systém sociálneho zabezpečenia a odvtedy poberá dávky na základe Wet arbeidsongeschiktheid (WAO) (zákon o poistení pre prípad práceneschopnosti) (ďalej len „dávky WAO“) a dávky na základe Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP) (dôchodkový fond pre úradníkov zahŕňajúci starobné, pozostalostné a invalidné dôchodky) (ďalej len „dávky ABP“).
- 7 Listom z 23. augusta 2016 belgická daňová správa zaslala žalobkyni vo veci samej oznámenie o oprave daňového priznania k dani z príjmov fyzických osôb za zdaňovacie obdobie roku 2014, pričom uviedla, že uvedené dávky sa poberajú ako dôchodky a sú ako tieto dôchodky zdaniteľné v Belgicku.
- 8 Listom zo 16. decembra 2016 žalobkyňa vo veci samej podala proti tomuto rozhodnutiu sťažnosť, v ktorej tvrdila, že tieto dávky sú oslobodené od dane v Belgicku, keďže dávky WAO nepredstavujú podľa nej dôchodky, ale dávky pre zdravotne postihnuté osoby rovnako ako dávky ABP predstavujú dôchodky spojené so zdravotným postihnutím.
- 9 Hoci následne žalobkyňa vo veci samej uznala, že dávky ABP sa v Belgicku zdaňujú, spochybnila kvalifikáciu týchto dávok belgickou daňovou správou a trvala na svojom stanovisku, že dávky WAO nie sú zdaniteľné v Belgicku.
- 10 Rozhodnutím zo 14. júna 2017 bola sťažnosť, ktorú podala žalobkyňa vo veci samej, zamietnutá z dôvodu, že žalobkyňa nepredložila dôkaz o svojom zdravotnom postihnutí, ani o tom, že by dávky WAO poberané v Holandsku predstavovali príspevky poskytované zdravotne postihnutým osobám. Belgická daňová správa preto ponechala kvalifikáciu týchto dávok ako „dávka pri pracovnej neschopnosti“, ktorá patrí do režimu dôchodkov zdaniteľných v Belgicku.

- 11 Žalobkyňa vo veci samej napadla rozhodnutie belgickej daňovej správy pred Tribunal de première instance de Liège (Súd prvého stupňa Liège, Belgicko).
- 12 Vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, zdôrazňuje, že spor vo veci samej sa týka otázky, či sú dávky WAO poberané žalobkyňou vo veci samej v Holandsku zdaniteľné v Belgicku.
- 13 Podľa tohto súdu z dokumentov predložených žalobkyňou vo veci samej vyplýva, že dané dávky sú určené na kompenzovanie straty príjmu v súvislosti so zdravotným postihnutím, pretože sa určujú na základe príjmu, ktorý mala žalobkyňa vo veci samej pred nehodou, v porovnaní s príjmom, na ktorý by mohla mať nárok vzhľadom na svoje súčasné schopnosti.
- 14 Podľa uvedeného súdu je cieľom dávok WAO podnietiť osoby, ktoré majú zdravotné postihnutie, aby pracovali v rozsahu svojich zostávajúcich pracovných schopností tým, že budú dostávať dávku určenú na kompenzáciu straty príjmu v dôsledku zníženia ich pracovnej schopnosti. V dôsledku toho dávky WAO vyplatené žalobkyni vo veci samej nepredstavujú dôchodok, ale dávku pre zdravotne postihnuté osoby.
- 15 Tento súd uvádza, že predmetná belgická právna úprava stanovuje oslobodenie dávok priznaných zdravotne postihnutým osobám od dane, ktoré sa uplatňuje len vtedy, keď sú tieto dávky vyplácané štátnou pokladnicou, takže aj keby dávky WAO poberané žalobkyňou vo veci samej predstavovali dávky pre zdravotne postihnuté osoby, tejto osobe nemôže byť uvedené oslobodenie od dane priznané.
- 16 Vnútroštátny súd uvádza, že aj keby žalobkyňa vo veci samej, ako tvrdí belgická vláda, podala žiadosť v Belgicku, aby jej boli priznané dávky pre zdravotne postihnuté osoby, tak, aby jej bolo poskytnuté oslobodenie od dane – čo neurobila – žalobkyňa vo veci samej v skutočnosti nemala záujem to urobiť, pretože už poberá tieto dávky v Holandsku. Okrem toho nie je isté, či by mala nárok na takúto dávku v Belgicku.
- 17 Tento súd sa preto domnieva, že predmetná belgická právna úprava môže brániť voľnému pohybu pracovníkov tým, že zavádza rozdielne zaobchádzanie s dávkami pre zdravotne postihnuté osoby poberanými belgickými rezidentmi podľa toho, či sú vyplácané belgickým štátom alebo iným členským štátom.
- 18 Za týchto okolností Tribunal de première instance de Liège (Súd prvého stupňa Liège) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Je článok 38 [ods. 1 bod 4 Zákonníka daní z príjmov z roku 1992 v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej] v rozpore s článkom 45 ZFEÚ a nasl. (zásada voľného pohybu pracovníkov) a s článkom 56 ZFEÚ a nasl. (zásada slobody poskytovania služieb)... v tom zmysle, že oslobodzuje od dane príspevky pre zdravotne postihnuté osoby, len pokiaľ ich vypláca štátna pokladnica, t. j. Belgicko na základe belgických právnych predpisov, čím vytvára diskrimináciu medzi daňovníkom belgickým rezidentom, ktorý poberá príspevky pre zdravotne postihnutú osobu vyplácané Belgickom, ktoré sú oslobodené od dane, a daňovníkom belgickým rezidentom, ktorý poberá príspevky určené na kompenzáciu zdravotného postihnutia vyplácané iným členským štátom Európskej únie, ktoré nie sú oslobodené od dane?“

O prejudiciálnej otázke

- 19 Na úvod treba uviesť, že vnútroštátny súd vo svojej otázke odkazuje tak na zásadu voľného pohybu pracovníkov zakotvenú v článku 45 ZFEÚ, ako aj na slobodné poskytovanie služieb stanovené v článku 56 ZFEÚ.

- 20 Pokiaľ sa vnútroštátne opatrenie týka tak voľného pohybu pracovníkov, ako aj slobodného poskytovania služieb, Súdny dvor ho v zásade skúma z hľadiska iba jednej z týchto základných slobôd, ak sa ukáže, že za okolností ako v danej veci má jedna z nich prednosť pred druhou a môže byť do nej zahrnutá (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. októbra 2004, Omega, C-36/02, EU:C:2004:614, bod 26 a citovanú judikatúru).
- 21 V prejednávanej veci treba konštatovať, že ani rozhodnutie vnútroštátneho súdu, ani spis predložený Súdnemu dvoru neobsahujú skutočnosti, ktoré by umožnili preukázať, že zásada slobodného poskytovania služieb je vo veci samej relevantná.
- 22 Naopak, z rozhodnutia vnútroštátneho súdu jasne vyplýva, že žalobkyňa vo veci samej spadá do pôsobnosti článku 45 ZFEÚ, pretože využila svoje právo na voľný pohyb pracovníkov a počas niekoľkých rokov vykonávala zárobkovú činnosť v inom členskom štáte, než je štát jej bydliska.
- 23 V súlade s ustálenou judikatúrou každý občan Únie, ktorý bez ohľadu na miesto svojho bydliska a svoju štátnu príslušnosť využil právo na voľný pohyb pracovníkov a vykonával pracovnú činnosť v inom členskom štáte než v štáte svojho bydliska, spadá do pôsobnosti článku 45 ZFEÚ (rozsudok zo 14. marca 2019, Jacob a Lennertz, C-174/18, EU:C:2019:205, bod 21, ako aj citovaná judikatúra).
- 24 Z toho vyplýva, že za okolností sporu vo veci samej a vzhľadom na informácie, ktoré má Súdny dvor k dispozícii, je prejudiciálnu otázku potrebné preskúmať z hľadiska voľného pohybu pracovníkov.
- 25 V tejto súvislosti treba dospieť k záveru, že svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 45 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave členského štátu, akou je právna úprava vo veci samej, ktorá stanovuje, že oslobodenie od dane, ktoré sa uplatňuje na dávky pre zdravotne postihnuté osoby, podlieha podmienke, že tieto dávky sú vyplácané orgánom dotknutého členského štátu, a teda z nároku na takéto oslobodenie vylučuje dávky rovnakej povahy vyplácané iným členským štátom.

O prípustnosti

- 26 Belgická vláda tvrdí, že skutkové posúdenie, ktoré vykonal vnútroštátny súd v návrhu na začatie prejudiciálneho konania a podľa ktorého dávky WAO poberané žalobkyňou vo veci samej predstavujú dávky pre zdravotne postihnuté osoby rovnakej povahy ako belgické príspevky poskytované zdravotne postihnutým osobám, ktoré sú oslobodené od dane podľa belgického práva, je nesprávne.
- 27 Touto argumentáciou sa belgická vláda snaží spochybníť základný predpoklad, na ktorom je založený tento návrh na začatie prejudiciálneho konania, a teda jeho prípustnosť.
- 28 V tejto súvislosti stačí pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdného dvora má v rámci prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, ktoré je založené na jasnom rozdelení úloh medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom, výlučne vnútroštátny súd právomoc zistiť a posúdiť skutkový stav veci. V tomto rámci je Súdny dvor príslušný vysloviť sa len k výkladu alebo platnosti ustanovenia práva Únie so zreteľom na skutkové a právne okolnosti, ako ich podal vnútroštátny súd, s cieľom poskytnúť tomuto súdu užitočné prvky potrebné pre rozhodnutie v spore, o ktorom rozhoduje (rozsudok z 20. decembra 2017, Schweppes, C-291/16, EU:C:2017:990, bod 21 a citovaná judikatúra).
- 29 Pri otázkach týkajúcich sa výkladu práva Únie položených vnútroštátnym súdom v rámci právnej úpravy a skutkových okolností, ktoré tento súd vymedzí na svoju vlastnú zodpovednosť a ktorých správnosť Súdnemu dvoru neprináleží preverovať, platí teda prezumpcia relevantnosti. Túto prezumpciu nemožno vyvrátiť len samotnou okolnosťou, že jeden z účastníkov konania vo veci samej

popiera určité skutočnosti, ktorých pravdivosť neprináleží overovať Súdnemu dvoru a od ktorých závisí vymedzenie predmetu sporu (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. apríla 2016, Polkomtel, C-397/14, EU:C:2016:256, body 37 až 38).

- 30 Keďže Súdnemu dvoru neprináleží spochybňovať posúdenie skutkových okolností, na ktorých je založený tento návrh na začatie prejudiciálneho konania a ktorými je v prejednávanej veci povaha dávok holandského pôvodu poskytovaných žalobkyni vo veci samej, v rámci odpovede na prejudiciálnu otázku treba vychádzať z toho, že dávky WAO poberané žalobkyňou vo veci samej predstavujú dávky pre zdravotne postihnuté osoby rovnakej povahy ako belgické dávky poskytované zdravotne postihnutým osobám, ktoré sú oslobodené od dane podľa belgického práva, čo prípadne prináleží overiť vnútroštátnemu súdu.

O veci samej

O existencii obmedzenia článku 45 ZFEÚ

- 31 Na úvod je potrebné pripomenúť, že z ustálenej judikatúry vyplýva, že síce priame dane patria do právomoci členských štátov, tieto štáty však musia pri vykonávaní tejto právomoci dodržiavať právo Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 23. januára 2014, Komisia/Belgicko, C-296/12, EU:C:2014:24, bod 27 a citovanú judikatúru). Hoci majú členské štáty možnosť stanoviť v rámci dvojstranných zmlúv s cieľom zamedziť dvojitému zdaneniu hraničné ukazovatele na účely rozdelenia daňovej právomoci, toto rozdelenie im neumožňuje uplatňovať opatrenia, ktoré sú v rozpore so slobodami pohybu, ako sú tie, ktoré sú zaručené Zmluvou o FEÚ. Pokiaľ totiž ide o výkon daňovej právomoci, ktorá je takto rozdelená, členské štáty sú povinné dodržiavať pravidlá Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. marca 2019, Jacob a Lennertz, C-174/18, EU:C:2019:205, bod 25, ako aj citovanú judikatúru).
- 32 V prejednávanej veci treba uviesť, že belgická právna úprava vo veci samej výslovne stanovuje, že len dávky pre zdravotne postihnuté osoby, ktoré boli vyplatené štátnou pokladnicou, sú oslobodené od dane. Táto právna úprava teda z pôsobnosti tohto oslobodenia vylučuje dávky pre zdravotne postihnuté osoby, ktoré vypláca iný členský štát než Belgicko.
- 33 Belgická právna úprava vo veci samej tak zavádza rozdielne zaobchádzanie medzi belgickými rezidentmi v závislosti od pôvodu ich príjmov, čo môže narušiť výkon práva na voľný pohyb pracovníkov, zakotveného v článku 45 ZFEÚ, týmito osobami.
- 34 Súdny dvor pritom už rozhodol, že článok 45 ZFEÚ bráni právnej úprave, ktorá stanovuje rozdiel v daňovom zaobchádzaní medzi manželskými párami občanov s bydliskom na belgickom území podľa pôvodu ich príjmov, čo môže mať pre takéto osoby odradzujúci účinok v súvislosti s výkonom slobôd zaručených Zmluvou, a najmä výkonom voľného pohybu pracovníkov zaručeného článkom 45 ZFEÚ (rozsudky z 12. decembra 2013, Imfeld a Garcet, C-303/12, EU:C:2013:822, body 51 a 52, ako aj zo 14. marca 2019, Jacob a Lennertz, C-174/18, EU:C:2019:205, bod 43 a výrok).
- 35 Vnútroštátna právna úprava, ako je tá vo veci samej, teda predstavuje obmedzenie voľného pohybu pracovníkov, ktoré je v zásade zakázané článkom 45 ZFEÚ.

O existencii odôvodnenia

- 36 Podľa ustálenej judikatúry je opatrenie, ktoré môže brániť voľnému pohybu pracovníkov zakotvenému v článku 45 ZFEÚ, prípustné len vtedy, ak sleduje legitímny cieľ zlučiteľný so Zmluvou a ak je odôvodnené naliehavými dôvodmi všeobecného záujmu. V takom prípade však ešte treba, aby jeho

uplatnenie mohlo zabezpečiť uskutočnenie sledovaného cieľa a nešlo nad rámec toho, čo je na dosiahnutie tohto cieľa nevyhnutné (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. marca 2019, Jacob a Lennertz, C-174/18, EU:C:2019:205, bod 44, ako aj citovanú judikatúru).

- 37 V prejednávanej veci však vnútroštátny súd nespomenul takéto dôvody a belgická vláda, ktorá sa v rámci konania pred Súdny dvorom obmedzuje len na spochybnenie povahy dávok holandského pôvodu poskytnutých žalobkyni vo veci samej, neuviedla iné dôvody.
- 38 Za týchto podmienok Súdny dvor môže iba dospieť k záveru o neexistencii odôvodnenia naliehavými dôvodmi, čo však prináleží overiť vnútroštátnemu súdu.
- 39 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na položenú otázku odpovedať tak, že článok 45 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave členského štátu, akou je právna úprava vo veci samej, ktorá bez uvedenia odôvodnenia v tejto súvislosti, čo však prináleží overiť vnútroštátnemu súdu, stanovuje, že oslobodenie od dane, ktoré sa uplatňuje na dávky pre zdravotne postihnuté osoby, podlieha podmienke, že tieto dávky sú vyplácané orgánom dotknutého členského štátu, a teda z nároku na takéto oslobodenie vylučuje dávky rovnakej povahy vyplácané iným členským štátom, hoci príjemca uvedených dávok má bydlisko v dotknutom členskom štáte.

O trovách

- 40 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (ôsma komora) rozhodol takto:

Článok 45 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave členského štátu, akou je právna úprava vo veci samej, ktorá bez uvedenia odôvodnenia v tejto súvislosti, čo však prináleží overiť vnútroštátnemu súdu, stanovuje, že oslobodenie od dane, ktoré sa uplatňuje na dávky pre zdravotne postihnuté osoby, podlieha podmienke, že tieto dávky sú vyplácané orgánom dotknutého členského štátu, a teda z nároku na takéto oslobodenie vylučuje dávky rovnakej povahy vyplácané iným členským štátom, hoci príjemca uvedených dávok má bydlisko v dotknutom členskom štáte.

Podpisy